

Управління культури, національностей та релігій  
Миколаївської обласної державної адміністрації  
Обласна бібліотека для дітей ім. В. О. Лягіна

## Брати Капранови: "Чари щодня супроводжують нас"



Інформаційний бібліографічний список для  
організаторів дитячого читання

Миколаїв 2017

УДК 016:82

К 20

**"Ми підхоплюємо, продовжуємо один одного.  
Для нас думати вголос - це звичний процес, але люди,  
які це бачать і чують, часто нас не розуміють".**

**Брати Капранови**

**Брати Капранови: «Чари щодня супроводжують нас» :** інформ. бібліограф. список для організаторів дитячого читання / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна ; уклад. В. Є. Щербак. – Миколаїв, 2017. – 16 с.

*Видання включає біографічну довідку братів Капранових, перелік їх творів з фондів бібліотек міста Миколаєва, список літератури та ресурсів мережі Інтернет про життєвий і творчий шлях письменників, видавців, публіцистів, громадських діячів та наших земляків. Список складений в рамках проекту ювілеїв літераторів-краян Миколаївщини.*

*Усі книжкові видання, включені до посібника та наявні в фондах бібліотек-учасниць проекту, мають позначки (сигли) про місце їх знаходження. Перелік бібліотек та їх сиглів додається. Основними джерелами розшуку матеріалів для посібника стали фонди, каталоги та картотеки бібліотек-учасниць проекту. На повноту охоплення матеріалу список не претендує.*

*Розрахований на бібліотечних працівників та всіх, кого цікавить життя і творчість письменників.*



## Біографічна довідка

Капранов Віталій Віталійович та Капранов Дмитро Віталійович (Брати Капранови) народилися 24 липня 1967 року у місті Дубоссари (Молдова) у сім'ї лікарів. Дитинство провели на Миколаївщині. Навчалися в школах № 1, 2, 3 міста Очакова. Крім загальноосвітньої школи закінчили ще спортивну (відділення греко-римської боротьби) та музичну (клас фортепіано). Вищу освіту отримали в Уральському політехнічному та Московському енергетичному інститутах за фахом «Технічна кібернетика». Одружившись 1988 року із сестрами-близнючками, переїхали до Москви. Там навчалися, брали активну участь у формуванні та житті української громади. Працювали на різних посадах у фармацевтичному та виноробному бізнесі.

На початку 90-х у Москві брати Капранови видавали московсько-українську газету «Тинди-ринди» та журнал української фантастики «Брати». У 1998 році повернулися до України і зайнялися в Києві видавничою справою. Перший книжковий проект - каталог книжок поштою «Книгоноша». У 1999 році разом з телеканалом «1+1» та шоколадом «Корона» організували перший Всеукраїнський конкурс гостросюжетної літератури «Золотий Бабай», а 2000 року заснували першу в Україні літературно-продюсерську агенцію «Золотий пес», яка видавала популярну українську літературу.

Брати Капранови написали і видали такі книги: фантастичний роман «Кобзар 2000» (2001), який перевидавався 5 разів (книга включає триллер

для чоловіків та любовний роман для жінок під однією обкладинкою); магичний детектив «Приворотне зілля» (2004); роман «Розмір має значення» (2006); книгу статей «Закон Братів Капранових» (2007); збірку оповідань для дітей «Зоряний вуйко» (2009); роман «Кобзар 2000 + Нові розділи + Найновіші розділи» (2010); роман «Щоденник моєї секретарки» (2011); книгу «Мальована історія Незалежної України» (2013); збірку оповідань «Веселих свят!» (2014); роман «Забудь - річка» (2016); журналістське розслідування «Майдан. Таємні файли» (2017).

У 2000 році Віталій та Дмитро Капранови створили видавництво «Зелений пес», а з 2004 року двічі на місяць видають літературну газету «Друг Читача» та спільно з «Главредом» ведуть проект «Книжкові сезони», а з 2005 року - проект «Гоголівська Академія». Є кураторами культурної програми ярмарку



«МЕДВІН: Книжковий світ» з 2009 року. 2011 року започаткували перший Всеукраїнський конкурс двійників Тараса Шевченка.

Паралельно з літературною, видавничою, торговельною та громадською діяльністю пишуть публіцистику та друкуються у різних українських ЗМІ.

## Твори братів Капранових

Капранов В. **Веселих свят!**: український рік / Брати Капранови ; наук. ред., упорядкув. Я. Музиченко, Я. Левчук ; худож. : О. Костенко [та ін.]. - Київ : Гамазин, 2014. - 104 с. : кольор. іл.

*МОУНБ ім. О. Гмирьова, МОБД ім. В. О. Лягіна, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка*

Капранов В. **Забудь-річка** : роман / Брати Капранови. - Київ : Нора-Друк : Зелений пес, 2016. - 541 с. - (Серія «Читацький клуб»).

*МОУНБ ім. О. Гмирьова, НТБ м. Миколаєва*

Капранов В. **Закон братів Капранових** : збірка статей / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес, 2007. - 240 с.

*МОУНБ ім. О. Гмирьова, МОБД ім. В. О. Лягіна, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка*

Капранов В. **Зоряний вуйко** : оповідання / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес, 2009. - 392 с. - (Зоряний гість).

*МОУНБ ім. О. Гмирьова, МОБД ім. В. О. Лягіна, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка*

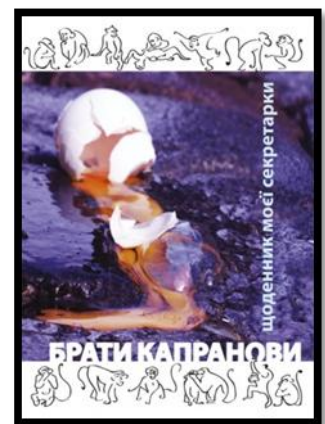
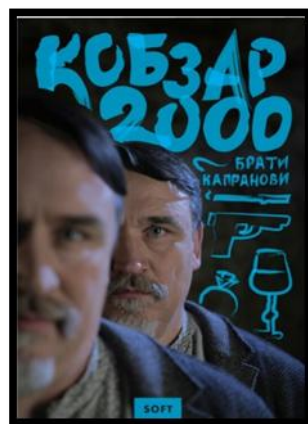
Капранов В. **Катеринка** : оповідання / Брати Капранови // Київ. - 1999. - № 1-2. - С. 27-36.

Капранов В. **Кобзар 2000** : роман / Брати Капранови. - Київ : Джерела М, 2004. - 424 с. - (Рекомендовано для чоловіків).

*ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка*

Капранов В. **Кобзар 2000. Hard** / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес : Гамазин, 2015. - 322 с.

*МОУНБ ім. О. Гмирьова*



Капранов В. **Кобзар 2000. Soft** / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес : Гамазин, 2015. - 270 с.

*МОУНБ ім. О. Гмирьова*

Капранов В. **Мальована історія незалежності України** / Брати Капранови ; худож. : Ю. Журавель [та ін.]. - Київ : Гамазин, 2013. - 80 с. : ілюстр.

*МОУНБ ім. О. Гмирьова, МОБД ім. В. О. Лягіна, МОБЮ, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка*

Капранов В. **Нові розділи до Кобзаря 2000** : роман про сучасну містичну Україну / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес, 2008. - 272 с.

*МОБД ім. В. О. Лягіна*

Капранов В. **Приворотне зілля** : роман / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес, 2004. - 288 .

МОУНБ ім. О. Гмирьова, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка

Капранов В. **Розмір має значення** : хуліг.-філос. роман / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес, 2006. - 464 с.

МОУНБ ім. О. Гмирьова, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка

Капранов В. **Щоденник моєї секретарки** : роман / Брати Капранови. - Київ : Зелений пес, 2011. - 400 с.

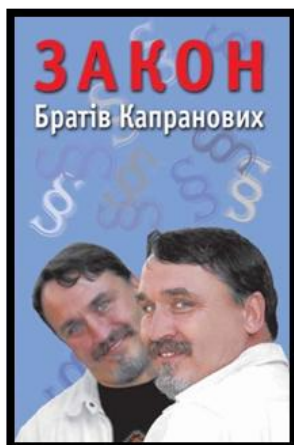
МОБД ім. В. О. Лягіна, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка

Капранов В. **Щоденник моєї секретарки** [Електронний ресурс] / Брати Капранови ; звукореж. В. Муляр. - Електрон. дан. - Київ : Наш формат, 2012. - 1 ел. опт. диск (CD-ROM), (13 год. 5 хв.), диск :, стерео, цифр. - (Аудіокнига).

МОУНБ ім. О. Гмирьова, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка

Капранови, брати. **Люб'язна солоха** : скорочено / Брати Капранови // Живлюща сила ємигії : літературна антологія Миколаївщини / гол. ред. В.І.Шуляр ; уклад. І.Ю.Береза, П.М.Водяна, В.І. Марущак та ін. - Миколаїв : Іліон, 2014. - С. 219-238.

МОУНБ ім. О. Гмирьова, МОБД ім. В. О. Лягіна, МОБЮ, НТБ м. Миколаєва, ЦМБ ім. М. Кропивницького, ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка, НБ МНУ ім. В. О. Сухомлинського



## Брати Капранови - перекладачі

Суворов В. Криголам / В. Суворов ; [пер. з рос. **Брати Капранови**]. - Київ : Зелений пес, 2015. - 639, [15] с. : іл., портр. - (Нетабачна історія). - Бібліограф.: С. 642-646.

Суворов В. Облом : Хроніка Великого десятиліття : [літер.-худож. вид.]. Кн. 2 / В. Суворов ; пер. з рос. **Брати Капранови**. Київ : Зелений Пес, 2015. - 292, [3] с. : фотоіл. - (Нетабачна історія).

## Література про життя і творчість Біографічні довідки



**Бойченко В.** Капранов Віталій Віталійович / В. Бойченко // Шевченківський енцикл. словник Миколаївщини : 200-літтю від дня народження Тараса Шевченка присвячується / ред. І.Б.Марцінковський [та ін.]. - Миколаїв, 2014. - С. 171.

**Бойченко В.** Капранов Дмитро Віталійович / В. Бойченко // Шевченківський енцикл. словник Миколаївщини : 200-літтю від дня народження Тараса Шевченка присвячується / ред. І. Б. Марцінковський [та ін.]. - Миколаїв, 2014. - С. 171.

\*\*\*\*

**Багацька Л.** Гіркий Майдан. Особливості революційних нотаток Капранових / Л. Багацька // Україна молода. - 2012. - 4 трав.

**Білецька Н.** Книга в духовному просторі / Н. Білецька // Рідне Прибужжя. - 2004. - 17 лип.

**Богородіченко А.** Письменники в дитинстві: новорічні історії від Братів Капранових, Антіна Мухарського та Келі Липенко // Друг читача. - 2012. - 27 груд.

**Богородіченко А.** Тарас Федюк, Артем Полежака та Брати Капранови діляться планами на 2012 рік / А. Богородіченко // Друг читача. - 2011. - 26 груд.

**Брати Капранови** відзначили 45-річчя і перевидали роман // Кореспондент. - 2012. - 25 лип.

**Братя** представили землякам новий роман : [презентація нового роману «Забудь-річка» братів Капранових] // Вечерний Николаев. - 2016. - 12 мая (№ 51). - С. 8 : фото.

**Ветров Д.** О прошлом без комплексов: Братя Капрановы готовят историю Украины в картинках / Д. Ветров // Южная правда. - 2012. - 12 января. - С. 3.

**Ворс І.** Soft-магія для hard-домогосподинь / І. Ворс // Політика і культура. - 2002. - № 48. - С. 63.



**Галушак І.** Брати Капранови: «У книжці про майдан ми залишили чисті сторінки» / І. Галушак // Культура і життя. - 2017. - 6 жовт. (№40). - С. 15.

**Ганжа Л.** Кобзарь имени Павича / Л. Ганжа // Столичные новости. - 2001. - 23 - 29 октяб.

**Горицвіт С.** Брати Капранови на зеленому «Запорожці» об'їхали девять міст України / С. Горицвіт // Українське слово. - 2012. - 4 січ.

**Жолдак Б.** Братове Капранове / Б. Жолдак // Київ. - 1999. - № 1-2. - С.25-26.

**Івашко О.** Дразнилки для серйозних: [зустріч з братами Капрановими в Миколаївській міській бібліотеці] / О. Івашко // Голос України. - 2004. - 16 лип. - С. 16.

**Капранов В.** Видавець Віталій Капранов: «Перші наші твори написано російською на українській друкарській машинці з бандерівського схрону :



[бесіда з письменником В. Капрановим] / В. Капранов ; бесіду вів Пилипенко Г.-Г. // Урядовий кур'єр. - 2016. - 16 квіт. (№ 73). - С.7

**Капранов В.** Віталій Капранов: ставайте співавтором книжки! : [розмова з українським письменником В. Капрановим] / В. Капранов // Демократична Україна. — 2012. — 14 верес. (№ 37). — С. 19.

**Капранов В.** Закриваємо тему, або Востаннє про мовне питання / В. Капранов // Урок української. - 2007. - № 11-12. - С. 7-10.

**Капранов В.** Інтелектуальний голод. Де взяти розумну книжку? / В. Капранов // Сучасність. - 2010. - № 5. - С. 198-205.



**Капранов В.** Річка забуття від братів Капранових : [інтерв'ю вела Є. Красніченко] / В. Капранов // Культура і життя. - 2016. - 22-28 січ. - С. 13.

**Капранов В.** Секретний комплекс вправ для розвитку думок голови / В. Капранов // Бібліотечна планета. - 2016. - № 1. - С. 12-14.

**Капранов Д.** Рекламним агентам вхід заборонено! / Брати Капранови // Бібліотечна планета. - 2008. - № 2. - С. 15-16.

**Капранов Д.** «Російська в Україні - це мова культурно дезорієнтованих людей» : [розмова з письменником та видавцем Д. Капрановим] / Д. Капранов ; бесіду вела Людмила Парасківа // Газета по-українськи. — 2013. — 5 листоп. (№ 94). — С. 18.

**Капранови, брати.** Брати Капранови: «Україна має три відродження - розстріляне, зсучене та змарноване» : [спілкувалася Атанайя Та] / Брати Капранови // Друг читача. - 2010. - № 17. - С. 4.

**Капранови, брати** // Живлюща сила ємигії : літературна антологія Миколаївщини / гол. ред. В. І. Шуляр ; уклад. І. Ю. Береза, П. М. Водяна, В. І. Марущак та ін. - Миколаїв: Іліон, 2014. - С. 218-219.

**Капранови, брати.** Рак, шука й сестра їхня Либідь / Брати Капранови // Сучасність. - 2008. - № 3-4. - С. 115-120.

**Кіт Д.** Брати Капранови з Очакова - письменники й видавці / Д. Кіт // Краєзнавчий альманах. - 2006. - № 1. - С. 129-132.

**Кіт Д.** Літературні «диригенти» (брати Капранови) / Д. Кіт // Освітнянські вітрила. - 2004. - № 2. - С. 18-21.

**Кіт Д.** Літературні «диригенти»: [творчість братів Капранових] / Д. Кіт // Українська література в загальноосвітній школі. - 2005. - № 12. - С.18-19.

**Кіт Д.** Читаємо українською: Біографія братів Капранових - вихідців з Миколаївщини, які створили каталог «Книгоноша» та написали книгу «Кобзар 2000» / Д. Кіт // Українська мова й література в середній школі. - 2006. - № 2. - С. 153-156.



**Кононов В.** Как две капли / В. Кононов // Николаевский бизнес + спорт. - 2013. - 13 ноября. - С. 7.

**Кураса Е.** «Братский» союз» : [встреча с братьями Капрановыми в библиотеке им. Кропивницкого] / Е. Кураса // Вечерний Николаев. - 2004. - 8 июля. - С. 5.

**Куришко Д.** Брати Капранові: нові обличчя показують, а це вже щось / Д. Куришко // Обозреватель. - 2012. - 17 верес.

**Лукьяненко Д. В.** Народознавча домінанта романів братів Капранових / Д. В. Лукьяненко // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. Вип. 22. Філологічні науки / ред. М. І. Майстренко та ін. - Миколаїв: МДУ, 2009. - 210-216.

**Маляров А.** Двуетинный автор / А.Маляров // Южная правда. - 2004. - 26 июня.

**Мирошниченко Е.** Блюз братьев Капрановых : братья Капрановы в Николаеве / Е. Мирошниченко // Южная правда. - 2013. - 9 нояб. (№ 125). - С. 3: фото.

**Одинакови** с лица : [топ-10 самых известных близнецов - 2011] // Viva! Биография. - 2012. - № 1-2. - С. 60-67. : фото.

*В номінації «Самі активні» перемогу здобули Віталій та Дмитро Капранови.*

**Олтаржевська Л.** Реальна містика? Містична реальність: у «Нових розділах до Кобзаря 2000» брати Капранови вкотре «приміряли» паранормальні явища до української сучасності / Л. Олтаржевська // Україна молода. - 2008. - 16 жовт. - С. 13.

**Падалко В.** «Кобзар 2000»: нова література на ґрунті традицій / В. Падалко // Книжковий огляд. - 2002. - № 1-2. - С.10-11.

**Паньо К.** Брати Капранови: «Щоб допомогти книжці, не потрібно змінювати конституцію...» : [розмова з письменниками] / К. Паньо // Дзеркало тижня. - 2011. - 26 лют. (№7). - С. 15.

**Пилипенко Г.** Видавець Віталій Капранов : [інтерв'ю з письменниками] / Г. Пилипенко // Урядовий кур'єр. - 2016. - 16 квіт. (№ 73). - С. 7.

**Родик К.** Флірт із сьомою печаткою / К. Родик // Книжник-ревію. - 2001. - № 15.

## 10 страв від Братів Капранових:

*Рубрика: Літературний голод*

1. Степан Руданський "Співомовки"
2. Тарас Шевченко "Кобзар"
3. Астрід Ліндгрєн "Пєппі Довгапанчоха"
4. Сінкен Гопп "Юн і Софус"
5. Віктор Суворов "Криголам"
6. Грем Грін "Подорожі з моєю тітонькою"
7. Леся Українка "Лісова пісня"
8. Амос Тутуола "Зачарований ліс"
9. Роберт Пенн Воррен "Все королівське військо"
10. Сергій Татчин "Дзен. UA"



**Руссова В. М.** Краєзнавчі акценти прози братів Капранових / В. М. Руссова // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження : IX

Миколаївська обласна краєзнавча конференція. – Миколаїв : Вид. Трини Гудим, 2015. – С. 89.

**Сайковський О.** Розмір значення не має? / О.Сайковський // Рідне Прибужжя. – 2007. – 21 квітня. – С. 4.

**Селиваник С.** Братя Капрановы в Николаеве / С. Селиваник // Вестник Прибужья. – 2007. – 5 мая. – С. 13.

**Синявский В.** Писатели-близнецы Капрановы удивили николаевцев кобза-рэпом и историей Украины в комиксах / В. Синявский // Николаевские новости. – 2013. – 13 ноября. – С. 8.

**Старовойт Л. В.** Проблематика прози Дмитра і Віталія Капранових / Л. В. Старовойт // Літературна Миколаївщина : навч. посібник до курсу «Літературне краєзнавство» для студентів філол. спеціальностей / Л. В. Старовойт. – Миколаїв : Іліон, 2014. – С. 89-95.

**Та А.** Сергій Пантюк, Келі Липеренко, Лілія Мусіхіна, Брати Капранови, Антін Мухарський, Генрі Лайон Олді та Дмитро Лазуткін про кінець світу / А. Та // Друг читача. – 2012. – 11 груд.

**«Щоденник секретарки»** на Волині 4 дні, 5 міст, 7 аншлагов та кінофестиваль // Друг читача. – 2012. – 21 лют.



## Електронні ресурси

Враги и герои одной войны : [Електронний ресурс] : [Братя Капрановы рассказали собственную семейную историю, сквозь которую прошла Вторая мировая война] // Cultprostir. ua: искусство быть современным :

[веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу:  
<https://cultprostir.ua/ru/post/vragi-i-geroi-odnoy-voyny>

Гаркавюк А. По життю Дмитро і Віталій дотримуються психології тандему... : [Електронний ресурс] : [спецпроект «Подвійний зв'язок» разом з Київстар розповідають про братів Капранових] / А. Гаркавюк // Українська правда : [веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу:  
<https://life.pravda.com.ua/projects/doubleconnection/2016/12/13/221734/>

Крокос В. Презентація роману «Забудь-річка» братів Капранових у Броварах - Фото : [Електронний ресурс] : [інформація про захід] / В. Крокос // Маєш право знати : [веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу:  
<http://brovary.pravo-znaty.org.ua/prezentatsiya-romanu-zabud-richka-brativ-kapranovyh-u-brovarah-fot>

Кухаренко Р. Брати Капранови: Сучасна держава - великою мірою явище інформаційне : [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменниками] / Р. Кухаренко // Глобал Аналітик : [веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу:  
<http://www.global-analityk.com/ексклюзивні-інтерв'ю/брати-капранови-сучасна-держава-ве/>

Левчук Я. «Забудь-річка» Братів Капранових: як стирання пам'яті губить націю : [Електронний ресурс] : [рецензія на книжку] / Я. Левчук // Друг читача : [веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу:  
[https://vsiknygy.net.ua/shcho\\_pochytaty/review/44783/](https://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/review/44783/)

«Майдан. Таємні файли» Капранових: Щоб онукам не казали, що незалежність їм упала з неба : [Електронний ресурс] : [презентація книжки-розслідування братів Капранових «Майдан. Таємні файли»] // ZIK : [веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу:  
[http://zik.ua/news/2017/09/05/maydan\\_taiemni\\_fayly\\_kapranovyh\\_shchob\\_onukam\\_ne\\_kazaly\\_shcho\\_nezalezhnist\\_im\\_1161913](http://zik.ua/news/2017/09/05/maydan_taiemni_fayly_kapranovyh_shchob_onukam_ne_kazaly_shcho_nezalezhnist_im_1161913)

У Луцьку Брати Капранови дітям презентували книгу про незалежність : [Електронний ресурс] : [зустріч у центральній бібліотеці] // V 24: інформаційний патруль : [веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу:  
<http://www.volyn24.com/news/78731-u-lucku-braty-kapranovy-ditiam-prezentuvaly-knygu-pro-nezalezhnist>

Шрамович В. Брати Капранові: наші діди воювали у різних арміях, то чиї ми онуки? : [Електронний ресурс] : [брати Капранови про роман «Забудь річка»] / В. Шрамович // ВВС Україна : [веб-сайт]. - Електрон. дані. - Режим доступу: <http://www.bbc.com/ukrainian/features-38090515>



**«...Ми переконані, що разом ми, значно сильніші, ніж поодинці. Нам скоро по 50 років, а ми ще не відучилися мінятися. Тому в людини, яка з нами зустрічається раз на три роки, може виникнути відчуття, що в нас дійсно помінялися характери...»**

**Брати Капранови**

## Перелік бібліотек та їхніх сиглів

**МОУНБ ім. О. Гмирьова** - Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гмирьова ;

**МОБД ім. В. О. Лягіна** - Миколаївська обласна бібліотека для дітей;

**МОБЮ** - Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва;

**НПБ м. Миколаєва** - Науково-педагогічна бібліотека м. Миколаєва;

**ЦМБ ім. М. Л. Кропивницького** - Центральна міська бібліотека ім. М. Л. Кропивницького Централізованої бібліотечної системи для дорослих м. Миколаєва;

**ЦМБ для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка** - Центральна міська бібліотека для дітей ім. Ш. Кобера та В, Хоменка;

**НБ МНУ ім. В. О. Сухомлинського** - Наукова бібліотека Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського.

## Зміст

Біографічна довідка _____	3
Твори братів Капранових _____	4
Брати Капранови - перекладачі _____	6
Література про життя і творчість. Біографічні довідки _____	7
Електронні ресурси _____	12
Перелік бібліотек та їхніх сиглів _____	15



**Укладач: В. Є. Щербак**  
**Редактор: О. К. Карпенко**  
**Відповідальний за випуск: Т. А. Жайворонок**

